

**ПРИЛОГ 1.**

Табела – Дистрибуција броја званичних узорака за лабораторијско испитивање латентне инфекције *Ralstonia solanacearum*, *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* из увоза

| Узорци                      | Број узорака |
|-----------------------------|--------------|
| Увезени сјеменски кромпир   | 14           |
| Увезени меркантилни кромпир | 14           |
| Укупно:                     | 28           |

**ПРИЛОГ 2.**

Табела – Преглед дистрибуције и броја узорака за визуелни преглед и лабораторијско испитивање присуства латентне инфекције *Ralstonia solanacearum*, *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* у домаћем меркантилном кромпиру, као и воде и коровске биљке *Solanum dulcamara* у Републици Српској

| Подручје | Само визуелни преглед (број) | Преглед са узорковањем ради тестирања латентне инфекције (број) | Узорковање меркантилног кромпира у складиштима произвођача / трапови (број) | Домаћи меркантилни кромпир, дистрибутивни центри и продајна мјеста | Вода, отпадне воде и коров <i>Solanum dulcamara</i> * |
|----------|------------------------------|-----------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|
| Приједор | 6                            | 4                                                               | 7                                                                           |                                                                    |                                                       |

|             |    |    |     |    |   |
|-------------|----|----|-----|----|---|
| Бања Лука   | 18 | 7  | 53  |    |   |
| Добој       | 6  | 3  | 9   |    |   |
| Бијељина    | 10 | 7  | 18  |    |   |
| И. Сарајево | 18 | 8  | 38  |    |   |
| Требиње     | 8  | 5  | 9   |    |   |
| Укупно:     | 66 | 34 | 134 | 35 | 9 |

\* Од планираног укупног броја узорака обавезно је узети најмање по два узорка отпадних вода у прерађивачким центрима у различитим временским интервалима у складу са проценом ризика, на основу динамике увоза кромпира у те прерађивачке капацитете.

**ПРИЛОГ 3.**

Табела – Преглед дистрибуције и броја узорака за лабораторијско испитивање присуства карантинских нематода *Globodera rostochiensis* и *G. pallida*, *Meloidogyne chitwoodi* и *Meloidogyne fallax* у Републици Српској

| Подручје    | Парцеле са меркантилним кромпиром | Биље из Прилога 1. Правилника о мјерама за спречавање ширења и контроле кромпирових цистеликих нематода | Систематска узорковања | Узорци из пакирница и из дистрибуције кромпира | Увоз кромпира | Укупно |
|-------------|-----------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|------------------------------------------------|---------------|--------|
| Приједор    | 5                                 | 2                                                                                                       | 0                      | 1                                              | 0             | 8      |
| Бања Лука   | 18                                | 3                                                                                                       | 10                     | 3                                              | 10            | 44     |
| Добој       | 5                                 | 1                                                                                                       | 0                      | 1                                              | 2             | 9      |
| Бијељина    | 7                                 | 4                                                                                                       | 0                      | 2                                              | 8             | 21     |
| И. Сарајево | 14                                | 0                                                                                                       | 10                     | 2                                              | 0             | 26     |
| Требиње     | 11                                | 0                                                                                                       | 0                      | 1                                              | 0             | 12     |
| Укупно      | 60                                | 10                                                                                                      | 20                     | 10                                             | 20            | 120    |

**ПРИЛОГ 4.**

УПУТСТВО  
О ОБАВЉАЊУ ФИТОСАНИТАРНОГ ПРЕГЛЕДА  
МЕРКАНТИЛНОГ КРОМПИРА

Све овлашћене институције у поступку фитосанитарног прегледа меркантилног кромпира на подручју свог дјеловања, као и фитосанитарни инспектори у дистрибутивним центрима дужни су спроводити следеће активности:

1. Визуелни преглед
  - 1.1. прописани поступак – визуелни преглед кртола кромпира на присуство карактеристичних симптома карантинских штетних организа-ма кромпира обавља се на следећи начин:
    - 1.1.1. ток визуелног прегледа обавља се одговарајућим редослиједом, у прописаном обиму и у складу са упутама наведеним у Прилогу 5. овог програма;
    - 1.1.2. прописани поступак за формирање узорка меркантилног кромпира на присуство карантинских штетних организама обавезан је и потребно га је спроводити према прописаној шеми, а шема поступка наведена је у Прилогу 6. овог програма.
  - 1.2. Јединица прегледа у магацину и дистрибутивном центру је лот.
  - 1.3. Записник из Прилога 7. овог програма односи се на Записник за посебан надзор кромпира (пољски прегледи, преглед кртола и узорковање кртола за лабораторијску анализу) и обилежава се бројем онога који узоркује.
  - 1.4. Начин попуњавања Табеле 1. из Прилога 6. овог програма – колона Визуелни преглед и пресијецање кртола увијек се попуњава са – да; колона Узорковање за лабораторијску анализу попуњава се на следећи начин:
    - 1.4.1. не – уколико није било карактеристичних симптома;
    - 1.4.2. да – уколико је било карактеристичних симптома, и то само за онај штетни организам на који се симптоми односе (број извјештаја лабораторије уписује се само за тај штетни организам) и
    - 1.4.3. да – за *Ralstonia solanacearum* и *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* у Табели уколико се узоркује на присуство латентне инфекције. У случају узорковања на присуство латентне инфекције, то се додаје и у напомену.
- 1.5. Вријеме прегледа: октобар.
- 1.6. Мјесто прегледа:
  - 1.6.1. складиште произвођача меркантилног кромпира (овлашћене институције);
  - 1.6.2. дистрибутивни центри (фитосанитарни инспектори Инспектората Републике Српске).
- 1.7. Предмет прегледа: при фитосанитарном прегледу прати се присуство карактеристичних симптома које проузрокују следећи карантински штетни организми:
  - 1.7.1. фитопатогене бактерије: *Ralstonia solanacearum* и *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*;
  - 1.7.2. нематодe: *Globodera rostochiensis* (Woll.) и *Globodera pallida* (Stone) *Meloidogyne chitwoodi* и *Meloidogyne fallax*;
  - 1.7.3. фитопатогена гљива: *Synchytrium endobioticum* и вириод *Potato spindle tuber viroid*.
2. Евиденције за базу података
 

Након завршетка Програма посебног надзора, попуњене табеле у електронској форми потребно је доставити Министарству, на мејл: [mps@mps.vladars.net](mailto:mps@mps.vladars.net).

Рок за завршетак наведених послова је 15. децембар 2018. године.
3. Лабораторијска анализа
  - 3.1. Лабораторијска анализа меркантилног кромпира у случају сумње на присуство карантинских штетних организама:
    - 3.1.1. у случају сумње на присуство карантинских штетних организама формирати узорак од кртола са симптомима, који се просљеђује у овлашћену лабораторију на анализу.
  - 3.2. Лабораторијска анализа меркантилног кромпира на присуство латентне инфекције карантинских бактерија *Ralstonia solanacearum*, *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* према Плану Програма посебног надзора:
    - 3.2.1. обавезно узорковање и лабораторијска анализа 200 кртола на присуство латентних инфекција карантинских бактерија.
  - 3.3. Лабораторијска анализа у случају сумње на присуство карантинских нематода:

3.3.1. у случају сумње на присуство карантинских нематода потребно је формирати узорак од кртола са симптомима, који се просљеђује на анализу у овлашћену лабораторију.

ПРИЛОГ 5.

ТОК ВИЗУЕЛНОГ ПРЕГЛЕДА

- 1. Узети кртоле на начин прописан у Инструкцији за узорковање и здравствени преглед кромпира.
- 2. Формирати узорак од 200 кртола – напомена: приликом узимања узорка, руководити се првенствено узимањем кртола са карактеристичним симптомима, уз допуну до потребног броја (200) са кртолама без симптома.
- 3. Извршити визуелни преглед сваког узорка од 200 кртола на присуство симптома карантинских штетних организама, те издвојити све кртоле са симптомима.
- 4. Пресијецање кртола: све кртоле са симптомима за које се сумња да имају симптоме болести у унутрашњем дијелу потребно је пресећи. Уколико таквих кртола нема, потребно је пресијецати кртоле без симптома до 200 кртола.
- 5. У случају утврђивања карактеристичних симптома карантинских штетних организама, потребно је хитно обавијестити надлежног фитосанитарног инспектора, који ће формирати узорак од кртола са карактеристичним симптомима и осигурати њихов транспорт до овлашћене лабораторије.

ПРИЛОГ 6.

| Поступак (шема) за формирање узорака   |                                     |                     |
|----------------------------------------|-------------------------------------|---------------------|
| Величина лота (јединица за испитивање) | Минимум јединица узорковања         | Јединица инспекције |
| Сјеменски кромпир                      |                                     |                     |
| < 10 t (тона)                          | 100 kg или четири вреће             | 200 гомоља          |
| од 11 t до 15 t                        | 150 kg или пет врећа                | 200 гомоља          |
| од 16 t до 20 t                        | 200 kg или осам врећа               | 200 гомоља          |
| од 21 t до 15 t                        | 250 kg или десет врећа              | 200 гомоља          |
| > 20 t – уважава се као нови лот       |                                     | 200 гомоља          |
| Меркантилни кромпир                    |                                     |                     |
| < 25 t                                 | 100 kg или пет врећа                | 200 гомоља          |
| од 26 t до 50 t                        | 100 kg или пет врећа                | 200 гомоља          |
| од 51 t до 200 t                       | 20 kg / 10 t или једна врећа / 10 t | 200 гомоља          |
| > 200 t                                | 20 kg / 10 t или једна врећа / 10 t | 1 кртола / 1 t      |

ПРИЛОГ 7.

Записник за посебан надзор кромпира  
(пољски прегледи, преглед кртола и узорковање кртола за лабораторијску анализу)

Број: бр. регије – бр. службе – фаза (I, II, III, IV и V) – ваш број, подбројеви лотова, година.  
На примјер: 01-01a-III-10/1, 2, 3, 4, 5, 6, 7... / 2018.  
Датум:  
Шифре узорка:

Подаци о произвођачу/складиштару

|                                 |  |
|---------------------------------|--|
| Назив:                          |  |
| Адреса:                         |  |
| Телефон:                        |  |
| Број пољопривредног газдинства: |  |

Подаци о усјеву

|                            |  |
|----------------------------|--|
| Подручје:                  |  |
| Општина:                   |  |
| Катастарска општина:       |  |
| Потес:                     |  |
| Прегледана површина:       |  |
| Поријекло усјева:          |  |
| Систем наводњавања:        |  |
| GPS координате:            |  |
| Меркантилни кромпир/сорта: |  |
| Сјеменски кромпир/сорта:   |  |
| Остали узорци:             |  |

Подаци о магацину

|                         |  |
|-------------------------|--|
| Подручје:               |  |
| Општина:                |  |
| Врста магацина:         |  |
| Капацитет магацина:     |  |
| Број лотова у магацину: |  |
| Сорте:                  |  |

|                                                     |  |
|-----------------------------------------------------|--|
| Доспијевање отпадних вода из магацина у водотокове: |  |
| Меркантилни кромпир/сорта:                          |  |
| Сјеменски кромпир/сорта:                            |  |
| Прегледана количина лота:                           |  |
| Подброј лота:                                       |  |

Табела 1.

| Карантински организми                       | Визуелни преглед и пресијецање кртола (да/не)              | Утврђени карактеристични симптоми (да/не)                  | Узорковање за лаб. анализу (да/не)                         |
|---------------------------------------------|------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|
| Ralstonia solanacearum                      | да <input type="checkbox"/><br>не <input type="checkbox"/> | да <input type="checkbox"/><br>не <input type="checkbox"/> | да <input type="checkbox"/><br>не <input type="checkbox"/> |
| Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus  | да <input type="checkbox"/><br>не <input type="checkbox"/> | да <input type="checkbox"/><br>не <input type="checkbox"/> | да <input type="checkbox"/><br>не <input type="checkbox"/> |
| Globodera rostochiensis и Globodera pallida | да <input type="checkbox"/><br>не <input type="checkbox"/> | да <input type="checkbox"/><br>не <input type="checkbox"/> | да <input type="checkbox"/><br>не <input type="checkbox"/> |
| Meloidogyne chitwoodi и Meloidogyne fallax  | да <input type="checkbox"/><br>не <input type="checkbox"/> | да <input type="checkbox"/><br>не <input type="checkbox"/> | да <input type="checkbox"/><br>не <input type="checkbox"/> |
| Остали штетни организми                     | да <input type="checkbox"/><br>не <input type="checkbox"/> | да <input type="checkbox"/><br>не <input type="checkbox"/> | да <input type="checkbox"/><br>не <input type="checkbox"/> |

Примједбе:

|                                                     |                                            |
|-----------------------------------------------------|--------------------------------------------|
| Одговорно лице<br>произвођач / дистрибутивни центар | Овлашћено лице<br>за фитосанитарни преглед |
|-----------------------------------------------------|--------------------------------------------|

ПРИЛОГ 8.

Табела 1 – ЕВИДЕНЦИЈА (за сваки карантински штетни организам посебно у кромпиру)

Овлашћена институција / Фитосанитарна инспекција:

Овлашћено лице службе:

| Редни бр. уноса | Произвођач/ власник | Подручје | Општина | Кат. општина | Број кат. парцеле | Потес | Врста усјева (меркантилни, сјеменски, спонтана флора) | Категорија (за сјеме) | Укупно прегледана површина |
|-----------------|---------------------|----------|---------|--------------|-------------------|-------|-------------------------------------------------------|-----------------------|----------------------------|
|                 |                     |          |         |              |                   |       |                                                       |                       |                            |
|                 |                     |          |         |              |                   |       |                                                       |                       |                            |
|                 |                     |          |         |              |                   |       |                                                       |                       |                            |

| Врста | Узорковање да/не | Број узорака | Бр. позитивних узорака | Број извјештаја лаб. анал. | Бр. записника прегледа | Датум прегледа / узорковања | Утврђен штетни организам +/- | Лице које је узорковало | Прва GPS координата | Друга GPS координата | Година |
|-------|------------------|--------------|------------------------|----------------------------|------------------------|-----------------------------|------------------------------|-------------------------|---------------------|----------------------|--------|
|       |                  |              |                        |                            |                        |                             |                              |                         |                     |                      |        |
|       |                  |              |                        |                            |                        |                             |                              |                         |                     |                      |        |
|       |                  |              |                        |                            |                        |                             |                              |                         |                     |                      |        |

Табела 2 – Евиденција о произвођачима

| Подаци о произвођачу |     |            |          |         |        | Подаци о магацину          |               |                                       |                                                            |                            |                   |
|----------------------|-----|------------|----------|---------|--------|----------------------------|---------------|---------------------------------------|------------------------------------------------------------|----------------------------|-------------------|
| Редни број           | БПГ | Произвођач | Подручје | Општина | Мјесто | Локација (насељено мјесто) | Капацитет (t) | Локација смјештаја отпада из магацина | Доспијевање отпадних вода из магацина у водотокове (да/не) | Намијењено промету (да/не) | Намијењено сјетви |
|                      |     |            |          |         |        |                            |               |                                       |                                                            |                            |                   |
|                      |     |            |          |         |        |                            |               |                                       |                                                            |                            |                   |

| Подаци о прегледу магацина |                          |       |                                           |                                    |           |                              |
|----------------------------|--------------------------|-------|-------------------------------------------|------------------------------------|-----------|------------------------------|
| Датум прегледа             | Прегледана количина лота | Сорта | Визуелни преглед и пресијецање 200 кртола | Узорковање за лаб. анализу (да/не) | Извјештај | Здравствено исправно (да/не) |
|                            |                          |       |                                           |                                    |           |                              |
|                            |                          |       |                                           |                                    |           |                              |

[illegible]

| Подаци о прегледу у дистрибутивном центру |       |                                           |                                              |                   |                              |
|-------------------------------------------|-------|-------------------------------------------|----------------------------------------------|-------------------|------------------------------|
| Прегледана количина лота                  | Сорте | Визуелни преглед и пресијецање 200 кртола | Узорковање за лабораторијску анализу (да/не) | Извјештај анализе | Здравствено исправно (да/не) |
|                                           |       |                                           |                                              |                   |                              |
|                                           |       |                                           |                                              |                   |                              |

Образак 1 – Укупни резултати систематичног истраживања прстенасте трулежи *Clavibacter michiganensis* spp. *sepedonicus* у 2018. години за кромпир који се производи у Републици Српској

| Регија | Категорија<br>кромпира                    | Укупна<br>површина<br>узгоја (ha) | Лабораторијска испитивања |             |                                    |                      |                                     |        | Инспекцијски преглед гомоља <sup>2</sup> |                         |                                            |
|--------|-------------------------------------------|-----------------------------------|---------------------------|-------------|------------------------------------|----------------------|-------------------------------------|--------|------------------------------------------|-------------------------|--------------------------------------------|
|        |                                           |                                   | Број<br>узорака           | Број лотова | Величина<br>лотова<br>(y t или ha) | Период<br>узорковања | Број по-<br>зи-<br>тивних<br>налаза |        | Број испита-<br>них узорака              | Вели-<br>чина<br>узорка | Број<br>позитивних<br>узорака <sup>3</sup> |
|        |                                           |                                   |                           |             |                                    |                      | Узорак                              | Лотови |                                          |                         |                                            |
|        | Предоснов-<br>но сјеме                    |                                   |                           |             |                                    |                      |                                     |        |                                          |                         |                                            |
|        | Основно<br>сјеме                          |                                   |                           |             |                                    |                      |                                     |        |                                          |                         |                                            |
|        | Цертифико-<br>вано сјеме                  |                                   |                           |             |                                    |                      |                                     |        |                                          |                         |                                            |
|        | Сјеме<br>остало <sup>1</sup><br>(навести) |                                   |                           |             |                                    |                      |                                     |        |                                          |                         |                                            |
|        | Меркан-<br>тилни                          |                                   |                           |             |                                    |                      |                                     |        |                                          |                         |                                            |
|        | Инду-<br>стријски                         |                                   |                           |             |                                    |                      |                                     |        |                                          |                         |                                            |
|        | Остало <sup>1</sup><br>(навести)          |                                   |                           |             |                                    |                      |                                     |        |                                          |                         |                                            |

<sup>2)</sup> Третирати као: макроскопски преглед гомоља, укључујући и њихове резнице.

<sup>3)</sup> Третирати као: уочени симптоми, узет узорак и лабораторијски потврђен.

Образац 2 – Укупни резултати систематичног истраживања смеђе трулежи

[illegible]

|                                                                       |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|-----------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|
| Основно сјеме                                                         |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| Цертификовано сјеме                                                   |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| Сјеме остало <sup>1</sup> (навести)                                   |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| Меркантилни                                                           |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| Индустријски                                                          |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| Остало <sup>1</sup> (навести)                                         |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| Парадајз на-мијењен за пресађивање                                    |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| Остали домаћини (навести сорту, ријеку/ подручје)                     |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| Вода (навести ријеку / подручје / локацију простора и методе анализе) |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |

<sup>1)</sup> За земље у којима постоји епидемија било би, на примјер, значајно навести, одвојено од општих истраживања, количину узорака за испитивање или праћење епидемија.

<sup>2)</sup> Третирати као: макроскопски преглед гомоља, укључујући и њихове резнице.

<sup>3)</sup> Третирати као: уочени симптоми, узет узорак и лабораторијски потврђен.